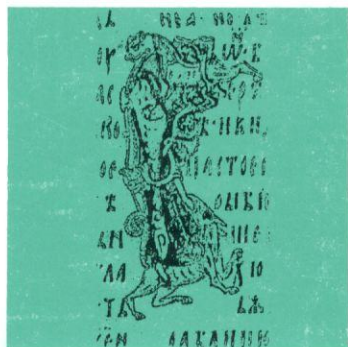

МСС

БЕОГРАД

12 – 14. IX 2012.

НАУЧНИ
СТАНАК
СЛАВИСТА
У ВУКОВЕ
ДАНЕ

ИНТРАЛИНГВИСТИЧКИ И
ЕКСТРАЛИНГВИСТИЧКИ ЧИНИОЦИ
У ФОРМИРАЊУ И РАЗВОЈУ СРПСКОГ
СТАНДАРДНОГ ЈЕЗИКА

FILOLOŠKO-UMETNIČKI FAKULTET
BIBLIOTEKA

ФИЛУМ
библиотека

B SP
NAUČNI sast. slav.
2013

010001644,1

COBISS e

42/1

БЕОГРАД, 2013.

10 001 644

МЕЂУНАРОДНИ СЛАВИСТИЧКИ ЦЕНТАР
Филолошки факултет, 11000 Београд, Студентски трг 3/1

**ИНТРАЛИНГВИСТИЧКИ И ЕКСТРАЛИНГВИСТИЧКИ
ЧИНИОЦИ У ФОРМИРАЊУ И РАЗВОЈУ СРПСКОГ
СТАНДАРДНОГ ЈЕЗИКА**

- Ковачевић² 1999: М. Ковачевић, *У одбрану језика српског* – и даље, Београд: Требник.
- Мршевић-Радовић 1987: Д. Мршевић-Радовић, *Фразеологичке именичке синтагме у савременом српскохрватском језику*, Београд: Филолошки факултет.
- Пипер 2008: П. Пипер, О природи граматичких разлика између српског и хрватског језика, Нови Сад: *Летопис Матице српске*, кн. 481, стр. 840–850.
- Финк Арсовски и др. 2010: Ž. Fink Arsovski, B. Kovačević, A. Hnjiak, *Wörter und grafija hrvatske frazeologije*, Zagreb: Knjigra.

Стефана Паунович

БИБЛИОГРАФИЈА СЕРБСКОЈ ФРАЗЕОЛОГИЈЕ – ПРОБЛЕМИ СОСТАВЛЕННЯ

Резюме

В диссертации рассматриваются проблемы составления Библиографии сербской фразеологии в отношении основных этапов ее выработки. Приводятся доводы в пользу необходимости составления подобной библиографии, определяется ее предмет, излагаются методические поиски и подбора материалов, предлагается способ их каталогизации, создания, оформления и классификации библиографических единиц. Кроме списка работ, данная библиография должна включать и глоссарь сербской фразеологии, а также и перечень фразем, исследованных во всем лишь упомянутых в избранных работах, и таким образом будет гораздо более информативной. Кроме того, Библиография сербской фразеологии должна стать частью более масштабного проекта Международной комиссии по славянской фразеологии Международного института славистов.

Ключевые слова: библиография, фразеология, сербский язык, славянские языки

- Животин С. Станојчић
НОМЕРАЊЕ ИЗ НЕУТРАЛНОГ У СТИЛСКИ ОБЕЛЕЖЕНО
СТВАРНО И ПЕРЦЕПТИВНО..... 5
- Вања С. Станишић
НАЗАРСКИ ИСТОЧНИЦИ СЛОВЕНСКЕ ПИСМЕНОСТИ 13
- Paul-Louis Thomas
ПРЕВОДИ БИБЛИЈЕ И ФОРМИРАЊЕ СРПСКОГ
СТАНДАРДНОГ ЈЕЗИКА: СЛУЧАЈ ПРЕТЕРИТАЛНИХ ВРЕМЕНА 23
- Радмило Н. Маројевић
РАЗВОЈНИ ТОКОВИ УМЈЕТНИЧКЕ ПОЕЗИЈЕ НА СРПСКОМ
ЈЕЗИКУ (I) 35
- Јелица Д. Јокановић-Михајлов
ГОВОРНЕ ТАКТИКЕ И ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА..... 53
- Ценка Н. Иванова
О КАРАКТЕРОЛОГИЈИ СРПСКОГ КЊИЖЕВНОГ ЈЕЗИКА
СА ГЛЕДИШТА ЊЕГОВОГ ЛЕКСИЧКОГ ФОНДА 61
- Милош М. Ковачевић
СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА ДОПУНСКИХ ПИТАЊА
У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ 73
- Веран Ј. Станојевић
ТЕМПОРАЛНА ПРОГРЕСИЈА И ЊЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ
У НАРАТИВНОМ ДИСКУРСУ 93
- Тијана В. Ашић
О СЕМАНТИЦИ И ПРАГМАТИЦИ ЗАМЕНИЧКО-ПРИЛОШКИХ
ПРОСТОРНИХ ЛОКАЛИЗАТОРА *ОВДЕ* И *ТУ* У СРПСКОМ
ЈЕЗИКУ И ЊИХОВИМ ПРЕВОДНИМ ЕКВИВАЛЕНТИМА
У ФРАНЦУСКОМ..... 105
- Димка В. Савова
ГОВОРНИКОВА ФИГУРА И ДЕАГЕНТИВНОСТ У НАУЧНОМ
СТИЛУ СРПСКОГ СТАНДАРДНОГ ЈЕЗИКА 119

Миланка Ј. Бабић	УЛОГА ПРИМАРНИХ КОГНИТИВНИХ КОНЦЕПАТА У ГРАМАТИЧКОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ РЕЧЕНИЦЕ	111
Илијана Р. Чутура	КОМУНИКАТИВНА КОНВЕРЗИЈА УПИТНИХ ФОРМИ РЕЧЕНИЦА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	117
Вељко Ж. Брборић	АПОЗИЦИЈА КАО СРЕДСТВО ОВРЕМЕЊАВАЊА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	118
Александар М. Милановић	СРПСКИ ПРАВОПИС НА ПРЕЛАЗУ ИЗ XIX У XX ВЕК У СВЕТЛУ ДАНАШЊИХ РЕШЕЊА	119
Предраг Ј. Мутавцић	РЕФОРМА ЋИРИЛИЦЕ ЛУКЕ МИЛОВАНОВА У КОНТЕКСТУ КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКЕ СИТУАЦИЈЕ ПОЧЕТКОМ 19. ВЕКА	121
Марија Р. Илић	СТАТУС СРПСКОГ И РУМУНСКОГ ЈЕЗИКА НА ПРЕЛАЗУ ИЗ XVIII У XIX ВЕК	122
Рада Р. Стијовић	ПРЕСТИЖ ШУМАДИЈСКО-ВОЈВОЂАНСКОГ У МАЂАРСКОЈ ОГЛЕД ИЗ ДИЈАХРОНИЈСКЕ СОЦИОЛИНГВИСТИКЕ	123
Александар Стефановић	РАЗВОЈА КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКЕ НОРМЕ	124
Сања Ж. Ђуровић	КОЛЕБАЊА У УПОТРЕБИ ЗБИРНИХ БРОЈЕВА У СВЕТЛУ РАЗВОЈА КЊИЖЕВНОЈЕЗИЧКЕ НОРМЕ	125
Гордана Р. Штасни	ХИЈЕРАРХИЗАЦИЈА УТИЦАЈНИХ ФАКТОРА У НАЧИНУ СЛАГАЊА ПРЕДИКАТА СА НУМЕРИЧКИМ КОНСТРУКЦИЈАМА У ФУНКЦИЈИ СУБЈЕКТА	126
Гордана Р. Штасни	О ОБЛИЦИМА ТРПНОГ ГЛАГОЛСКОГ ПРИДЕВА ГЛАГОЛА (-ДАТИ И (-)ЗНАТИ)	127
Гордана Р. Штасни	ДЕРИВАЦИОНИ МОДЕЛИ НОВИХ РЕЧИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	129

Гордана Р. Штрбац	УТИЦАЈ СЕМАНТИКЕ НА ДЕРИВАЦИОНИ ПОТЕНЦИЈАЛ КОМУНИКАТИВНИХ ГЛАГОЛА	283
Владан З. Јовановић	О РЕЧИМА СА ВЕЗАНИМ ОСНОВАМА СТРАНОГ ПОРЕКЛА ИЗ УГЛА ГРАМАТИКЕ (ТВОРБЕ РЕЧИ) И ЛЕКСИКОГРАФИЈЕ	295
Марина Љ. Спасојевић	О РАДНОМ И ТРПНОМ ГЛАГОЛСКОМ ПРИДЕВУ СА ЛЕКСИКОГРАФСКОГ АСПЕКТА	309
Светлана М. Слијепчевић	О СЛОЖЕНИМ ЈЕДИНИЦАМА С ПРЕПОЗИТИВНИМ ИНДЕКЛИНАБИЛНИМ ДЕТЕРМИНАТОРИМА СТРАНОГ ПОРЕКЛА	321
Слободан Б. Новокмет	НЕКЕ СЕКУНДАРНЕ СЕМАНТИЧКЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЗООЛОШКИХ НАЗИВА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	331
Слободан Ј. Павловић	КОНСТИТУИСАЊЕ СИСТЕМА ЕНКЛИТИКА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	345
Исидора Г. Бјелаковић	УЛОГА ИНТЕРКУЛТУРАЛНОГ ЛЕКСИЧКОГ ТРАНСФЕРА У ФОРМИРАЊУ ТЕРМИНОЛОШКОГ СИСТЕМА СРПСКОГ ЈЕЗИКА	357
Драгана М. Ратковић	РЕЦЕПЦИЈА СРПСКЕ КУЛТУРЕ КРОЗ УСВАЈАЊЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА У ПОЉСКОЈ УНИВЕРЗИТЕТСКОЈ СРЕДИНИ	371
Стана С. Ристић	СТИЛСКИ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУАЛИЗАЦИЈЕ ПОЈМА ДОМ У КЊИЖЕВНОМ ДИСКУРСУ	381
Ксенија Ј. Кончаревић	СТИЛИСТИЧКИ АСПЕКТИ ЖАНРА ЦРКВЕНЕ ПОСЛАНИЦЕ У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	395
Јелена Јовановић Симић	ОБЛИЦИ ОСЛОВЉАВАЊА У ВУКОВОЈ ПРЕПИСЦИ (ЈЕДНО ПОГЛАВЉЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ СРПСКОГ ЕПИСТОЛАРНОГ СТИЛА)	407

Драгана Д. Вельковић Станковић ПРАГМАТИЧКА ФУНКЦИЈА СИНТАКСИЧКИХ РЕПЕТИЦИЈА И РЕДУПЛИКАЦИЈА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ	419
Марина С. Јањић ДЕИКТИЧКИ ИЗРАЗИ У УВОДНИМ РУБРИКАМА ПЕРИОДИКЕ	433
Гордана С. Драгин ДИЈАЛЕКТИЗАМ КАО СТИЛСКО СРЕДСТВО	443
Соња В. Ненезић СИНАТРОИСТИЧНЕ КООРДИНИРАНЕ КОНСТРУКЦИЈЕ У РОМАНУ <i>НИШЧИ</i> ВИДОСАВА СТЕВАНОВИЋА	453
Ана Б. Пејановић РУСКИ ПРЕПЈЕВИ <i>СРПСКИХ ЕПСКИХ ПЈЕСАМА</i>	463
Лариса И. Раздобудко-Човић КУЛТУРОЛОШКА ИНТЕРПРЕТАЦИЈА СРПСКЕ ФРАЗЕОЛОГИЈЕ У ОГЛЕДАЛУ ПРЕВОДА НА РУСКИ ЈЕЗИК ЗБОРНИКА ПЕСАМА <i>ТРАЖИМ ПОМИЛОВАЊЕ</i> ДЕСАНКЕ МАКСИМОВИЋ	471
Славка Величкова СТИЛИСТИЧКИ АСПЕКТИ ИЗУЧАВАЊА СРПСКИХ ФРАЗЕМА С ТЕМПОРАЛНОМ КОМПОНЕНТОМ	483
Светлана Гољак ЛИНГВОКУЛТУРОЛОШКИ АСПЕКТИ УСТАЉЕНИХ ПОРЕЂЕЊА У СРПСКОМ И БЕЛОРУСКОМ ЈЕЗИКУ	493
Драгана Р. Дракулић-Прийма СТРУКТУРА И ОБИМ ФРАЗЕОСЕМАНТИЧКОГ ПОЉА <i>ЛАЖ</i> У СРПСКОМ И РУСКОМ ЈЕЗИКУ	509
Саша П. Марјановић СРПСКЕ ПОРЕДБЕНЕ ФРАЗЕМЕ СА ФИТОНИМСКОМ КОМПОНЕНТОМ И ЊИХОВИ КОРЕСПОНДЕНТИ У ФРАНЦУСКОМ ЈЕЗИКУ	519
Стефана Д. Пауновић БИБЛИОГРАФИЈА СРПСКЕ ФРАЗЕОЛОГИЈЕ– ПРОБЛЕМИ ИЗРАДЕ	529

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

811.163.41(082)
811.163.41'26(082)

НАУЧНИ састанак слависта у Вукове дане (42 ;
2012 ; Београд)

Интралингвистички и екстралингвистички
чиниоци у формирању и развоју српског
стандардног језика. 1 / 42. научни састанак
слависта у Вукове дане, Београд, 12-14. IX
2012. - Београд : Међународни славистички
центар, 2013 (Београд : Чигоја штампа). - 538
стр. ; 24 cm. - (МЦЦ, ISSN 0351-9066)

Тираж 300. - Напомене и библиографске
референце уз текст. - Библиографија уз сваки
рад. - Summaries ; Zusammenfassungen ; Résumé
; Резюме.

ISBN 978-86-6153-143-9

а) Српски језик - Зборници б) Српски
језик - Стандардизација - Зборници
COBISS.SR-ID 200467468

Милош М. КОВАЧЕВИЋ
Универзитет у Београду
Филолошки факултет

Оригинални научни рад
Примљен: 25.12.2012.
Прихваћен: 13.02.2013.

СИНТАКСА И СТИЛИСТИКА ДОПУНСКИХ ПИТАЊА У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

У раду се на богатом материјалу књижевноумјетничког стила и новинарског подстила публицистичког стила анализирају форме, семантика и стилске вриједности допунских питања у савременом српском језику. Проведена је синтаксичко-семантичка анализа свих неспорних синтаксичких модела и подмодела допунских питања, тј. исказа у којима је упитни оператор смјештен на крај исказа. Анализа је показала да поједини упитни оператори служе само за творбу допунских питања, док одређени типови оператора могу творити и исказе са инхоативно и са финитивно структурисаним питањем. Највећи број допунских питања сусреће се само у разговорном стилу стандардног српског језика, али постоје и они (као нпр. оператор *зар не*) који имају и ширу жанровску дистрибуцију.

Кључне речи: питање, упитна реченица, упитни оператор, допунско питање, кумулација упитних оператора.

1. О класификацији питања

1.1. У не баш богатој србистичкој и/или сербоекroatистичкој литератури о упитним реченицама, тек да су погдјегдје споменута и допунска питања. Класификација питања по правилу је вршена према значењу маркера упитности (упитне ријечи) коме је еквивалентан одређени тип одговора. Тако је најзаступљенија и готово општеприхваћена класификација питања на: 1) *тотална* или *општа питања*, у којима се упитним ријечима пита за садржај цијеле пропозиције, тако да се на њих може одговорити са „да“ или „не“, 2) *парцијална* или *посебна питања*, у којима се упитним маркерима пита за дио садржаја пропозиције наглашен већ семантиком упитног маркера, тако да се у одговору конкретизује категоријално значење упитног маркера, и 3) *алтернативна* или *дисјунктивна питања*, у којима се са упитним маркером тоталног или парцијалног питања комбинује дисјунктивни везник, тако да се

